

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

3 вересня 2021 року

Хмельницький

№ 72/28 – рк/к

*Про припинення дій,
що містять ознаки порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Південно–західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія Відділення), розглянувши матеріали дослідження та аналізу рішень органів місцевого самоврядування в межах Тернопільської області на предмет дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

Південно -Західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) здійснюється постійний державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції з боку органів місцевого самоврядування, в тому числі Козівської селищної ради.

Козівська селищна рада включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Ідентифікаційний код юридичної особи 04525573, вид економічної діяльності за КВЕД 84.11 «Державне управління загального характеру», місцезнаходження: 47600, Тернопільська обл., смт Козова, вул. Грушевського, буд. 38.

Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі - Закон) сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншим законодавством.

Статтею 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до статті 73 Закону акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

Таким чином рішення Козівської селищної ради, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на території громади (37 населених пункти) підприємствами, організаціями і установами, кооперативними та іншими громадськими організаціями, їх органами, а також посадовими особами і громадянами.

Частиною першою статті 26 Закону визначено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України та прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевих податках і зборах.

Рішенням сьомої сесії восьмого скликання №689 від 30.06.2021 встановлено ставки та пільги із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (надалі - Податки) на території Козівської селищної ради на 2022 рік (далі – Рішення №689).

Згідно із додатком 2 до Рішення №689 з 01.01.2022 ставки податку (% розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року за 1 квадратний метр бази оподаткування) на нерухоме майно становлять:

Будинки житлові

Будинки з двома/трьома та більше квартирами:

для юридичних осіб – 0,5 %;

для фізичних осіб – 0,05%;

Будівлі не житлові

Готелі, мотелі, кемпінги, пансіонати

для юридичних осіб – 1,0 %;

для фізичних осіб – 0,1%;

Ресторани та бари

для юридичних осіб – 1,0 %;

для фізичних осіб – 0,15%

Інші будівлі для тимчасового проживання

для юридичних осіб – 1,0 %;

для фізичних осіб – 0,1%;

Будівлі офісні

для юридичних осіб – 1,0 %;

для фізичних осіб – 0,1%;

Будівлі торговельні

для юридичних осіб – 0,3 %;

для фізичних осіб – 0,15%

Будівлі транспорту за засобів зв'язку

для юридичних осіб – 1,0 %;

для фізичних осіб – 0,1%.

тощо.

Підпунктом 265.1.1. статті 265 Податкового кодексу України до складу податку на майно віднесено податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Підпунктом 266.5.1. статті 266 Податкового кодексу України передбачено, що ставки Податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує 1,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування.

Відповідно до підпункту 266.1.1. статті 266 Податкового кодексу України платниками Податку є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості.

Згідно із підпунктом 14.1.129¹ статті 14 Податкового кодексу України об'єктами нежитлової нерухомості є будівлі, приміщення, що не віднесені відповідно до законодавства до житлового фонду. У нежитловій нерухомості виділяють, зокрема, будівлі торговельні – торгові центри, універмаги, магазини, криті ринки, павільйони та зали для ярмарків, станції технічного обслуговування автомобілів, їдальні, кафе, закусочні, бази та склади підприємств торгівлі й громадського харчування, будівлі підприємств побутового обслуговування; господарські (присадибні) будівлі - допоміжні (нежитлові) приміщення, до яких належать сараї, хліви, гаражі, літні кухні, майстерні, вбиральні, погребі, навіси, котельні, бойлерні, трансформаторні підстанції, тощо).

Фізичні особи можуть бути власниками будь-якого майна та мають право використовувати своє майно для здійснення підприємницької діяльності.

Рішенням Козівської селищної ради від 22.12.2020 №66 «Про бюджет Козівської селищної ради на 2021 рік» затверджено доходи бюджету Козівської селищної територіальної громади на 2021 рік, відповідно до яких Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості становить 580 000,00 грн, а юридичними особами – 630 000,00 грн.

Таким чином, в межах Козівської селищної ради здійснюють діяльність суб'єкти господарювання, як фізичні особи – підприємці, так і юридичні особи, однак, Рішенням №689 для юридичних осіб встановлено вищі ставки Податку, що призводить до понесення ними більших витрат порівняно з конкурентами - фізичними особами-підприємцями, яким надаються переваги у конкуренції та ставлять їх у привілейоване становище.

Відповідно до частини другої статті 25 Господарського Кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання забороняється приймати акти, або вчиняти дії, що регулюють відносини у сфері господарювання та визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.

Застосування різних ставок Податку для суб'єктів господарювання при здійсненні однакових видів господарської діяльності, безпосередньо не впливає на структуру товарного ринку та самостійність прийняття суб'єктами господарювання господарських рішень. Проте, воно змінює власні досягнення суб'єктів господарювання як джерело здобуття ними переваг у конкуренції за допомогою зовнішніх чинників. За таких умов дія конкурентних механізмів може спотворюватись.

У відповідності до статті 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монополією на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності покладено на Антимонопольний комітет України.

Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов, тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції є антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування.

Дії Козівської селищної ради по встановленню різних відсоткових ставок податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки для суб'єктів господарювання, що діють на одному товарному ринку, тобто є конкурентами, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, абзацом 8 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання створюються дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.

II. Додатком 3 до рішення Козівської селищної ради від 30.06.2021 №688 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Козівської селищної ради на 2022 рік» (надалі – Рішення №688) встановлено пільги із сплати податку за землю для комунальних підприємств Козівської селищної ради, які здійснюють надання комунальних послуг населенню у розмірі 100 відсотків.

Відповідно до статей 81, 83 Цивільного кодексу України, юридичні особи, залежно від порядку їх створення, поділяються на юридичних осіб приватного права та юридичних осіб публічного права. Юридична особа публічного права створюється розпорядчим актом органу місцевого самоврядування. Юридичні особи можуть створюватися у формі товариств, установ та в інших формах, встановлених законом.

Частиною п'ятою статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлено, що органи місцевого самоврядування від імені та в інтересах територіальних громад відповідно до закону здійснюють правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, в тому числі виконують усі майнові операції, можуть передавати об'єкти права комунальної власності у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, здавати їх в оренду, продавати і купувати, використовувати як заставу, вирішувати питання їхнього відчуження, визначати в угодах та договорах умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються та передаються у користування і оренду.

Таким чином, право на запропоновані в Рішенні №688 пільги із оподаткування платою за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки будуть мати, як комунальні підприємства, так і комунальні установи, заклади, організації.

Відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до комунальних послуг відносяться, зокрема, послуги поводження з побутовими відходами.

У відповідності до вимог статті 35-1 Закону України „Про відходи”:

- орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з вивезення побутових відходів з території населеного пункту;

- збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюється юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаним транспортом.

Підприємства, установи та організації всіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право, зокрема, на участь у конкурсах на набуття права виконавця послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території (як зазначалось вище Козівська громада налічує 37 населених пункти).

Частиною 7 статті 28 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що порядок підготовки та проведення конкурсів, типові договори на надання житлово-комунальних послуг затверджує Кабінет Міністрів України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 №1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів» затверджено Порядок проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів (надалі – Порядок), який визначає процедуру підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.

Відповідно до додатку 1 Порядку одними із критеріїв відповідності конкурсних пропозицій кваліфікаційним вимогам є вартість послуг з вивезення побутових відходів, перевага надається учаснику що пропонує найменшу вартість надання послуги.

На ринку послуг у сфері поводження з побутовими відходами в межах Тернопільської області здійснює діяльність понад 20 суб'єктів господарювання, які є потенційними конкурентами. Зокрема, ТзОВ «Компанія «Еко інцест», КП «Благоустрій, КП Залозецької селищної ради «Комбінат комунальних підприємств», ТОВ «Катруб», ТОВ «Альфатер Тернопіль», ТОВ «Квартал -Л» тощо.

Учасники даного ринку, як правило, визначаються на конкурсних засадах. При цьому, окремі суб'єкти є переможцями конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів в різних населених пунктах Тернопільської області.

Комунальні підприємства, у зв'язку із звільненням від сплати земельного податку, можуть встановлювати нижчу вартість надання тієї чи іншої послуги ніж їх конкуренти, які не мають такої пільги, що може призвести до отримання ними певних переваг у конкуренції.

Застосування відповідних пільг для суб'єктів господарювання комунальної форми власності при здійсненні ними однакових видів господарської діяльності із іншими суб'єктами господарювання, безпосередньо не впливає на структуру товарного ринку та самостійність прийняття цими суб'єктами господарювання господарських рішень. Проте, воно змінює власні досягнення суб'єктів господарювання як джерело здобуття ними переваг у конкуренції за допомогою зовнішніх чинників. За таких умов дія конкурентних механізмів може спотворюватись.

Таким чином, суб'єкти господарювання приватної форми власності (які діють на одному товарному ринку з комунальними), будуть нести більше витрат на сплату коштів податку на нерухомість, ніж суб'єкти господарювання комунальної форми власності.

Вищезазначене матиме негативний вплив на конкуренцію, а саме: створюватиме для окремих суб'єктів господарювання привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції на товарних ринках на території Козівської селищної ради.

Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов, тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції є антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування.

Згідно з абзацом 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, зокрема, визнається надання окремим суб'єктам господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Згідно з частиною третьою статті 15 вказаного Закону, вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Відповідно до пункту 3 статті 50 зазначеного Закону, антиконкурентні дії органів місцевого самоврядування є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

Дії Козівської селищної ради по встановленню пільги із сплати податку за землю для комунальних підприємств Козівської селищної ради, які здійснюють надання комунальних послуг населенню у розмірі 100 відсотків, що ставить їх у більш привілейоване становище порівняно із конкурентами, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, абзацом 7 частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, в частині надання окремим суб'єктам господарювання пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Враховуючи викладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статті 46 Закону України

«Про захист економічної конкуренції», керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, що затверджене розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 року №32-р, та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Відділення

РЕКОМЕНДУЄ:

1. Козівській селищній раді (47600, Тернопільська обл., смт Козова, вул. Грушевського, буд. 38, ідентифікаційний код юридичної особи – 04525573) вжити заходів щодо припинення дій, які полягають у встановленні в рішенні від 30.06.2021 №689 «Про встановлення ставок та пільги із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території Козівської селищної ради на 2022 рік» різних відсоткових ставок з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки для суб'єктів господарювання, що діють на одному товарному ринку.
2. Козівській селищній раді (47600, Тернопільська обл., смт Козова, вул. Грушевського, буд. 38, ідентифікаційний код юридичної особи – 04525573) вжити заходів щодо припинення дій, які полягають у встановленні в рішенні від №688 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Козівської селищної ради на 2022 рік» пільги із сплати податку за землю для комунальних підприємств Козівської селищної ради, які здійснюють надання комунальних послуг населенню у розмірі 100 відсотків, що ставить їх у більш привілейоване становище порівняно із конкурентами.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається. Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити територіальне відділення **у місячний строк** з дня отримання рекомендацій.

Голова адміністративної колегії,
голова Відділення

Олег ФЕДОРЧУК